

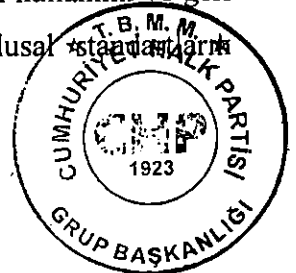

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ulaşım sektörü, Türkiye'nin hem enerji tüketiminde hem de karbon salımında en büyük paya sahip alanlardan biridir. Günümüzde özellikle büyük şehirlerde artan araç sayısı, hava kirliliği, trafik yoğunluğu, gürültü, yakıt tüketimi ve atık yönetimi sorunlarını derinleştirmektedir. 25 yaş ve üzeri araçların halen trafikte bulunması hem çevre kirliliği hem de trafik güvenliği açısından ciddi bir risk oluşturmaktadır. Kamuoyunda sık sık gündeme gelen hurda araç teşvikleri ve ÖTV muafiyeti düzenlemeleri, Türkiye'nin araç parkını yenilemek için bir fırsat yaratmakla birlikte, bu politikaların yalnızca ekonomik bir boyutta değil, aynı zamanda çevresel, sosyal ve teknolojik yönleriyle de ele alınması gerektiğini göstermektedir. Avrupa Birliği ülkeleri ve Birleşik Krallık'ta benzer uygulamalar; hava kalitesini artırmak, düşük gelirli sürücülerini desteklemek ve geri dönüşüm zincirini güçlendirmek amacıyla kapsamlı programlar hâline getirilmiş, tüm süreçleri şeffaf bir şekilde kamuoyu ile de paylaşılmıştır.

Türkiye'nin bu yöndeki politikaları ise hâlen parçalı ve kısa vadeli niteliktedir. Elektrikli araç üretiminde atılan adımlar umut verici olsa da, şarj altyapısı, batarya geri dönüşüm sistemleri, lisanslı söküm tesisleri, hurda metal ve plastik atık yönetimi gibi alanlarda sürdürülebilir bir planlamaya ihtiyaç vardır. Bunun yanında, dar gelirli ailelerin ulaşım araçlarına erişimi, "adil dönüşüm" anlayışının en önemli bileşenlerinden biridir. Hurda araçların trafikten çekilmesi yalnızca doğaya değil, aynı zamanda sosyal adalete de hizmet edecek bir dönüşümün parçası olmalıdır. Ancak bu sürecin standartları, denetimi ve teşvik mekanizmaları şeffaf biçimde tanımlanmadığı sürece çevresel faydanın sınırlı kalacağı açıktır. Hurda araç dönüşümünü yalnızca bir otomotiv politikası olarak değil, aynı zamanda çevre, enerji, sosyal adalet ve sürdürülebilir kalkınma ekseninde değerlendirildiği takdirde ülkemizin Avrupa Yeşil Mutabakatı ve iklim hedeflerine ulaşmasını sağlayabilir.

Ulaşımda dönüşüm sürecinin aynı zamanda atık yönetimi stratejileriyle entegre edilmesi zorunludur. Türkiye'de yüz binlerce aracın her yıl ömrünü tamamladığı tahmin edilmektedir. Bu araçlardan çıkan plastik, cam, lastik, elektronik ve metal parçaların geri kazanımı; yalnızca çevre koruma açısından değil, ekonomide kaynak verimliliği açısından da büyük önem taşımaktadır. Öte yandan elektrikli araçlara geçiş sürecinde, batarya ömrü dolan pillerin yeniden kullanımı ve geri dönüşümü için Avrupa Birliği'nin 2027 ve 2031 hedeflerine benzer ulusal standartların

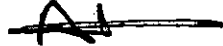
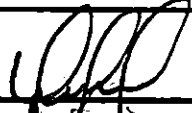
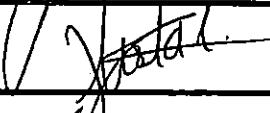
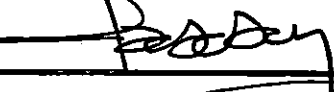
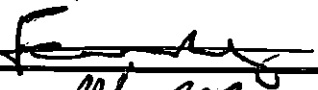
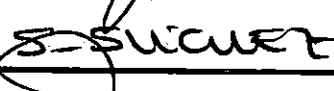
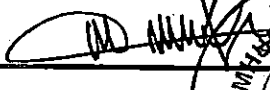
belirlenmesi gerekmektedir. Tüm bu nedenlerle; Türkiye'nin hurda araç yenileme politikalarının ekonomik, çevresel ve sosyal etkilerinin belirlenmesi, elektrikli araç ve batarya geri dönüşüm sistemine hazırlık düzeyinin artırılması, ulaşımda düşük gelirli grupların araç erişimi ve enerji adaleti konularının sağlanması ve eski araç sahiplerinin daha güvenli ve çevre dostu araçlara erişebilmesi, atık yönetimi altyapısının ve şehir bazlı emisyon politikalarının bütüncül biçimde incelenmesi ve planlanması, uygulanacak teşviklerin kamu maliyesi üzerindeki etkisi ile denetim süreçlerinin şeffaflığının ortaya koyulması amacıyla, Anayasa'nın 98, TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri kapsamında Meclis Araştırması açılması konusunda gereğini arz ve teklif ederiz. 11.11.2025

Op. Dr. Ali KARAÖBA

Uşak Milletvekili

15.4.4 Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
Adnan BEKER	ANKARA	
Orhan SANCAR	Adana	
Özgür Ercan İNCE	Adana	
Eurim Karakoç	Aydın	
Melir Pazar	İzmir	
Nurhan Yılmaz	İzmir	
İbrahim ARSLAN	Eskişehir	
Nurhan Çelikkaya	İstanbul	
R. Nalbant	İstanbul	
Yüksel Mansur Kılıç	İstanbul	
Mehmet Zül	İstanbul	
Melih MERİÇ	Gaziantep	
SEFER ARPAÇI	Denizli	
Cemal Aray	Karabük	
Levent Karagöz	Amasya	
Sibel Sümer	Trabzon	
E. Evlen	İzmir	
Talat NİNGER	İstanbul	
Mehmet Tahtacı	Corum	
Ayşe Taştürk	Sakarya	

